

Преразказ /резюме/ на „Ветрената мелница” от Елин Пелин

Публикувано от mOn на 11.05.2010

Преразказ /резюме/ на „Ветрената мелница” от Елин Пелин

Двамата главни герои на разказа – Лазар и дядо Корчан – решават да строят ветрена мелница. Причината е проточилата се суша, най-злият враг на селянина земеделец. Идеята се ражда в главата на по-младия воденичар, Лазар, чиято изобретателност и находчивост завладяват доста по-възрастния от него дядо Корчан, дават му енергия, която го изважда от сивата монотонност на ежедневието. Строежът на ветрената мелница, самият вятър са символ на енергията, на жаждата за свобода, на желанието за промяна.

И тъкмо в хода на осъществяването на това забележително начинание Лазар забелязва едно бяло облаче в небето, което дава надежда, че горещо бленуваният дъжд ще освободи хората от подтиснатостта и безнадеждността. При тази новина всички оставят работата си и се отправят към ветрената мелница, за да посрещнат спасителния дъжд с музика, песни и веселие.

Хората от селото, забравили грижи и страдания, заиграват лудо хоро по сухата трева. Това е танц на надеждата и на страстта. Чрез него хората дават израз на чувствата си и на най-съкровениите си мечти, в същото време общият танц – чийто най-идеален израз е хорото – има формираща общността роля: и поотделно всеки желае същото, но когато са заедно очакването е заредено с неудържима вяра. В случая танцът е пряко предизвикан от надеждата, родена от малкото бяло облаче, а целта му е да бъде примамен дъждът. Молитвата за дъжд, намерила израз в песента и танца, е добре позната в българската народна традиция.

На строежа на ветрената мелница пристига прекрасната и засмяна осемнайсетгодишна унука на дядо Корчан и с кокетство се опитва да откъсне от работата младия Лазар, когато тази закачлива любовна игра ни най-малко не изкарва от търпение.

Кокетството на Христина изглежда съвсем спонтанно, но вървейки към развързката, постепенно осъзнаваме, как в тази привидно наивна игра една истински зряла жена избира своя партньор. За да се убеди, дали отдавна обичаният Лазар е предопределения за нея мъж, девойката го подлага на последно изпитание: предлага му да се надиграват, кой ще издържи по-дълга замайващия ритъм на ръченицата.

„Христина играеше лудо, като че ли на шега, и насмешливо погледваше младия воденичар. После тя отведнъж се пусна от хорото, затича се с подпряна на хълбок лява ръка, с размахана кърпа в дясната и като спря пред гайдаря, изкомандува му:

– Ръченица!”

Не е случайно, че девойката пожелава да премери сили с избраника си именно в този танц, тъй като в българската народна традиция ръченицата е сватбен танц. Поканата разгорещява младия човек и той се впуска спонтанно в дивото темпо на ръченицата. Танцуват само двамата и погледите на всички са вперени в тях. Ритъмът поглъща изцяло момъка, тялото му сякаш се носи над земята. Състояние, подобно на онова, което човек изпитва при първите искри на любовта. Танцът на Лазар излъчва невероятното му състояние, настроението е пълно с щастливо напрежение и очакване, ясно е, че залогът ще е голям. Тогава девойката заявява: „Ще те надиграя!” И провокативността на изявлението гарантира, че момъкът ще го приеме. Както всеки облог и този си има своя не малък залог. Обзалагат се, че ако момъкът спечели, девойката ще получи от него огърлица от пендари. Истинският залог обаче е предложението на девойката: „Ако ме надиграеш, че ти пристана!”

Звукът на гайдата, песента на девойките, хорото, надиграването – всичко това е възхвала на богатата човешка душевност, на дарбата, на порива към красивото и по най-пълноценен начин намира израз в танца на Лазар и Христина. В техния танц има красота, морална чистота и човешко достойнство. На надиграването, предложено от девойката, може да се гледа и като на изпитание за зрелост, тъй като на избраника се налага да докаже зрелостта си и способностите си преди да спечели благоволенieto на младото момиче. В този начин на поведение са закодирани повече послания: от една страна, момичето пожелава да победи мъжа на негова територия (разказвачът споменава, че Лазар е прочут в селото като добър танцьор), от друга, силно желае той да запази надмощието си, доказвайки по този начин мъжественост и сила, за да бъде съхранена традиционната роля на мъжа и жената – мъжът да бъде издръжлив и силен, за да може жената да му се възхищава. Този момент от разказа напомня за прекрасния свят на приказките, когато младежът трябва да преодолее ред препятствия, за да спечели сърцето на любимото момиче. Христина е уверена в себе си, не се свени да направи първата крачка, понеже като жена по-добре осъзнава съдбовността на момента. В разгара на танца се стреми да победи, но накрая с насълзени очи признава поражението си, без да съжалява за него, тъй като подобно поражение не е тегоба, а е дори много желано от девойката – тя е намерила своя другар в живота. В света на

фолклора младежите често биват подлагани на различни изпитания. Лазар трябва да докаже чрез танца годността си, издръжливостта си, силата си. Крайният резултат от изпитанието е радостен и за двете страни. В резултат на победата момъкът се превръща в съпруг, нещо, което му осигурява значително социално признание в селото.

Невероятната дружба, която свързва дядо Корчан и Лазар, описана в началото на разказа, кара дори и дядото на девойката да се зарадва от сърце на подобно „поражение”. Христина е останала без родители и е отгледана от дядо си, затова не е случайно, че и приставането след танца става в присъствието на стареца, с неговото щастливо съгласие.

Както в приказките, когато след изпитанията момъкът спечелва ръката на принцесата, така и тук, като заслужено възнаграждение за надиграването, Лазар спечелва благоволенieto на най-хубавото момиче в селото.

Христина е описана като русокоса, с налято красиво лице, небесносини очи, стройна висока фигура. Това описание съответства на познатия от фолклора идеал за женска красота. Героинята на Елин Пелин отговаря на всички изисквания за идеалната жена: красива, весела, уверена в себе си и решителна.

Главната прилика между двамата млади е, че не се стремят непременно да се впишат в общоприетите от обществото норми, постъпките им се ръководят предимно от вътрешната им интуиция и ценностна система, вярват, че който търси щастието, той го заслужава. И моралното послание на разказа авторът ни разкрива чрез образа на девойката. Христина, въпреки крехката си възраст, като жена много по-ясно вижда и чувства истинския смисъл на живота.

Танцът е израз на човешкия темперамент. Там, където думите не стигат, започва да говори тялото. Красотата на душата се преобразява в красота на тялото и на движенията, които стават израз на най-интимни човешки преживявания. Танцът присъства не само като традиция, като обичай, танцът е изкуство, а всяко изкуство ни казва повече от думите. Вярвайки в силата на изкуството, героите на Елин Пелин вплитат всеки трепет на душата си в най-страстния и изразителен български танц, ръченицата, за да се превърне девойката в жена, а момъкът в съпруг.